

Tietoja Rautalammin Korhosten suvusta verokirjojen mukaan

Tämän 5-lehtisen tutkimuksen teki August Korhonen, Kuopio, Maljalahdenk. 26, yhdessä maisteri "suku-Granitin" kanssa Tukholman Valtionarkistossa v. 1922; jälkimmäinen tutkijana varsinaisesti. [Paperikopiosta skannasi ja siisti Hannu Korhonen 2006.]

Lyh. SVA == Suomen Valtionarkisto. (Tukholmassa oleva Suomen valtionarkisto).

SVA asiakirja n:o 3904 sisältää mm. luettelon Ylisen Sääksmäen kihlakuntaan kuuluvien "erämaiden" talonpojista v. 1560. Näiden joukossa mainitaan Niinivedellä asuva **Tuomas Korhoinen**. Tämä järven nimi (Niinivesi) on harvoin käytännössä myöhemmän ajan verokirjoissa. Kuitenkin juuri sen Lauri Laurinpoika Korhosen (synt. n. 1685), joka tuli talolliseksi Sonkarinsaaren kylän Iso-Tiitilään, kotipaikkana mainitaan R-lammin vihittyjen kirjassa v. 1722 Niinivesi. Aluenimityksenä se voi 1500-luvulla ja myöhemminkin tarkoittaa Kerkonjoensuuta, Juurikkanientä, Sonkarinsaarta tai kaikkia yhteensä.

V:n 1571 hopeaveroluettelon mukaan **Tuomas Korhoinen** oli talollinen Kerkonjoensuun kylässä. Hänen verotusta varten merkitty omaisuutensa oli silloin:

kuparia	1 leiviskä
lehmiä (käär)	5
nautaeläimiä, 2 vuot.	1
lampaita	5
sikoja	2
tammoja	2, kumpikin 20 markan arvoinen.

Seuraavana talollisena mainitaan Kerkonjoensuun kylässä esim. v. 1600 **Klemetti Korhoinen**.

Hän esiintyy Savon puoleisissakin asiakirjoissa, ainakin Savonlinnan läänin tuomiokirjassa, **Juvan** kär. 5/2 1608 (SVA fotostaattikokoelma) seuraavan jutun yhteydessä:

"Bewiste och witnade the 12 i nemnden, att Peer Wester (=Vesterinen) Clemet Korhonen, Mons (==Maunu) Radickainen och Poffuell (Paavo) Radickainen ifrå Rautalammi Sochn wdi Sexmeki Häradh hafue wdi mongh åhr brwket et stycke wthm (==wthmarck), heetandes **Kuningan salo**¹ liggendes hart widh Sochne Rærne, emillan för:ne Rautalammi på Tawastesijdan och Jokas (==Juva) Sochn på Saflax sijdan, som wdj Nyslotz Jordebook finnes på Joan och Poffuell Sikainen i för:ne Jokas Sochn".

(Peer (==Pekka) Vesterinen oli juuri Kerkonjoensuun Klemet Korhoisen naapuri, Raatikaiset taas Sonkarinsaaren talollisia.) Seuraavina Kerkonjoen talollisina mainitaan esim. 1627 (SVA 2568 a) **Paavo** (Påfuell) ja **Olli** (Oluff) **Korhoinen**.

Mainittuun verokirjaan sisältyy kuvaus Kerkonjoensuun kylän maan ym. laadusta v. 1627. Pellot ovat hiekkamaata, niityt alavia, ulkopalstat ("vthmarck") ovat melko hyvät, niillä myös hirsimetsää; kaskimaata on, samoin tilaisuutta polttopuiden saantiin, edelleen lehtimetsää ja karjanlaidunmaata, samoin tilaisuutta hyvään kalansaantiin syksyisin ja keväisin.

Korhosten samaten kuin muiden Kerkonjoensuun talollisten Pekka ja Sylvester Vesterisen maiden veroluvut olivat 1/3.

Verotusta varten on v. 1627 merkitty **Paavo Korhosen** kylvömääräksi 1 tynnyri 14 kappaa. Rahassa hän maksoi 22 1/4 äyriä, viljaa 14 1/2 pannia², kymmenysviljaa 9 pannia, voita 2 naulaa (painomittaa), kuivia haukia 16 naulaa, revonahkarahoja 8 äyriä, "harmaita" nahkoja 8 kpl, työpäivien luku 2.

Olli Korhoinen kylvi puolestaan 1 tynnyrin 14 1/2 kappaa, maksoi veroa: rahassa 22 1/4 äyriä, viljaa 14 1/2 pannia, kymmenysviljaa 9 pannia, voita 3 naulaa, kuivia haukia (kapakaloja) 16 naulaa, revonahkarahoja 8 äyriä, "harmaita" nahkoja 8 kpl; työpäivien luku 2.

V:lta 1635 on säilynyt ensimmäinen varsinainen manttaali (l. henkiraha)-luettelo, johon merkittiin tähän aikaan vähintään 12 ja enintään 63 v. täyttäneet.

¹ Tarkoittaa jotain maakappaletta nyk. Pieksämäen tai Suonenjoen rajalla. [Hyvä arvaus on Iisveden Kuningassaari. HK]

² panni = ½ tynnyriä ≈ 80 litraa [lisäys HK]

Nimi Korhonen esiintyy tähänkin aikaan vielä yksinomaan Kerkonjoen kylässä. (Muina talollisina mainitaan täällä Sorri ja 2 Vesteristä). Kyseessäolevaan aikaan oli K:n kylässä Paavo K (=v:n 1627 luettelossa esiintyvä samanniminen), sekä **Thomas Ollinpoika K** (v:n 1627 luettelossa esiintyvän Olli K:n poika).

Kaikki edellä luetellut Korhoset mukaan luettuina saadaan vihdoin seuraava tauluttain järjestetty sukuluettelo.

Taulu 1

Tuomas Korhonen, talollinen Kerkonjoensuussa ("Niinivedellä") jo v. 1560.
Poika **Klemet**. Taulu 2.

Taulu 2

Klemet Tuomaanpoika Korhonen, talollinen jo 1600, eli 1608.

Lapsia: **Paavo**. Taulu 3

Olli, talollisena jo 1627. Tämän poika **Tuomas Ollinpoika** talollisena jo 1635. Hänellä vaimo Riitta Simontytär. (Heillä poika Simo, jolla (jo 1638) vaimo Liisa Paavontytär?). Talossa oli 1638 1 sonni, 2 lehmää, 2 lammasta, kylvömäärä 1 1/2 tynnyriä.

Taulu 3

Paavo Klemetinpoika Korhonen. Talollinen jo 1627. Eli 1638. Talossa oli v. 1638 1 tamma, 3 lehmää, 2 hiehoa, 2 vuolta, 4 lammasta, kylvö oli 2 tynnyriä.

P:o Marketta Ollintytär, eli 1638.

Lapsia: **Olli**, talollinen Kerkonjoensuussa. Eli 1665. P:o Anna Pekantytär.

Suku jatkui K-joen kylässä.

Pertteli, asui kotona loisena vielä 1638, mutta mainitaan talollisena Rautalammin Vaajasalmella jo 1646. Hänellä vaimo: **Sisla** (Sesilia,

Sidzel) **Ollintytär**. Heillä V. 1638 1 lehmä ja. 1 lammas. Heidän poikansa **Risto Perttelinpoika K.** mainitaan naineena jo 1664 ja isäntänä Vaajasalmella jo 1680. Hänen poikansa Pertteli Ristonpoika K. mainitaan naineena jo 1680. Hänen jälkeläisiään asui vielä 1700-luvulla Vaajasalmella.

Klemetti. Asui veljensä luona Kerkonjoensuussa vielä 1650. Tavataan jo 1665 talollisena Sonkarinsaaren kylässä. Taulu 4.

Taulu 4

Klemetti Paavonpoika Korhonen, talollinen Sonkarinsaaren kylässä jo 1665. Eli 1680.

P:o Maisa (=Maria), eli 1665.

Lapsia: **Paavo** main. kotona naimattomana jo 1666.

Mikko,

Helka

Marketta

Tuomas, main. kotona 1680

Lauri, main. kotona naimattomana 1680. Taulu 5

Taulu 5

Lauri Klemetinpoika Korhonen. Talollinen Sonkarinsaareissa ("Niinivedellä"). S. n. 1655, haud. Rautalammilla 9.2. 1743 noin 88 v:n ikäisenä.

Lapsia: **Lauri**, s. n. 1685. Talollinen Sonkarinsaaren Isotiitilässä (joka toisinaan luettiin Juurikkamäkeen kuuluvaksi). (Katso lähemmin hänestä ja hänen jälkeläisistään aikaisemmin annettua sukuluetteloa.) Lauri Laurinpojan jälkeläiset asuivat vielä 1772 jakamattomassa pesässä. Katso heistä Tahvo Laurinpoika Korhosen jälkeen toimitettua perunkirjaa, joka seuraa liitteenä.

Liite

SVA. Perunkirjoja.

”Åhr 1772 den 2: martii instälte sig underskrefwen Krono Länsman tillika med Nänmdemannen Johan Johansson Ikäheimonen på 1/3 dels Titilä Kronohemmen i Jurickaniemi By och Rautalambi Sokn till att i anledning af vederbörandes begäran och then

vällofl. härads Rättens i Tingslaget den 1 october sidstledne förordnande förrätta Bouppteckning efter afl. Bonden **Staffan Larsson Korhonen**³, som 1 Martii månad sistledit åhr genom döden afgått och lemnat effter sig dess hustru änkan **Lena Staffansdotter Oittinen** samt med henne tillsammanaflade och än vid lifvet varande trenne och omyndige barn, Sönerne **Staffan**, och **Lars** samt dottren **Anna Staffansdotter** till hwilkas förmyndare välbemälte Härads Rätt under den 1. October sidstl. förordnat Bonden Mickel Mickelsson Korhonen ifrån Songarinssari, som nu jemte änkan Lena Staffansdotter war tillstädes uti hvilckas närwaro förrättningen företogs sadan änkan om ägendomens noga och richtiga upgifvande åtvarnades samt sålunda värckstältes.

Thetta tredjedels Titilä Hemman är krono och kommer således till värde ej att uptagas.

Härå gafs till känna att afl. Staffan Larsson, jemte dess Stiufter **Anna Samuelsdotter** och Stiufter **Michel, Clemet** och **Samuel** samt Stiufter **Margetha, Susanna** och **Anna** jämte hel Systers man **Johan Erichsson Huskonen** lefvat i Samfält boo, utan at then ägendom, som theras fader afl. bonden Lars Korhonen efter sig lämnat och under den 5: October 1762 upptecknad ooh värderad blifvit, än icke blifvit delt, hvarföre nu påstods, att annan ägendom än den afl. Staffan och dess hustru tilhörig varlt vid detta tillfälle ej måtte uptagas, som upgafs och består i följande lösören.

³ Tahvo Laurinp. K. syntyi 25/12 1733, + 18/3 1771 [lisäys HK]

Daler öre

1 Räfsax värderades till	12:-
1 åkerplog	5:-
1 yxa	1:16
1 lya	- 16
1 skiära	- 18
1 välterkrook	- 9

19:21

1 koo Lauker	18:-
1 " Nuturi	18:-
1 koo calf	4:-
2 fåhr å 2 dr (=daler)	4:-

44:-

Kläder

1 gammal och sliten vallmar kafftan, 1 gl och äfven sliten fårskina päls

1:16

Änkans dagel. gång och säng kläder lemnades till henne ovärderade i stället för fördel

2:16

Summa inventarii 66:5

Afkortning 17:3

daler öre

qwarblifwer till delning 49 2

hvaraf änkan Lena Staffansdotters giftorätt är 16:11 $\frac{1}{3}$ samt mårgon gåfva 1:15 $\frac{29}{30}$, eller tillsammans 17 daler 27 $\frac{9}{30}$ öre, men then qwarblifvande 31 daler 6 $\frac{21}{30}$ öre tillerkännes afl. Staffan Larsson Korhonens och dess efterlämnade hustrus tillsammanaflade Barn.